

философских категорий играет большую роль в осознании правовых проблем, поскольку любая наука применяет эти категории в качестве моментов своей содержательной логики.

Список использованных источников

1. Ильин И. А. Религиозный смысл философии. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003. – 694 с.
2. Ильин И. А. Собрание сочинений: в 10 т. / И. А. Ильин; сост. и коммент. Ю. Т. Лисицы. – М.: Русская книга, 1994. – Т. 4. – 624 с.
3. Ивакин А. А. Философия права и философские проблемы правоведения [Электрон. ресурс] / А. А. Ивакин. – Режим доступа: http://ivakin.net/index.php?option=com_content&view=article&id=45:filosofiya-prava-i-filosofskie-problemy-pravovedeniya&catid=9&Itemid=113.

АЛКБЕРОВ Р. Д.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри філософії

СОЦІОКУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОГО АНАЛІЗУ

Реальність глобалізаційних процесів культури в просторі визначення ідентичності акторів глобальності та тотальності акту взаємодії розгортається як реальність, що продукує можливість існування глобалізаційних проблем культури в контексті набагато ширшому, ніж емпіричне поле здійснення цієї взаємодії. Так, філософська модель актантного часо-простору допомагає експлікувати антропологічні, соціокультурні детермінанти логіки як певної семіологічної конструкції, що несе в собі модель всіх можливих та неможливих актантів і водночас є запорукою самоздійснення суб'єктів акту.

Акт — це простір і час (хронотоп) зустрічі різних культур, цивілізацій, продуцентів тих чи інших цінностей, які досягають чи не досягають консенсусу. Вони впливають один на одного, створюють певні спільноти: віртуальні, економічні, культурні та інші. Всі вони опредмечуються в одному і тому дискурсі промови, визначаються в тій чи іншій темпоральності і призводять до наслідків, які мають економічні, політичні, релігійні, ідеологічні результати. Так, «акт», «актор» і «актант» — це ті висхідні логічні конструкції, що потребують на подальше уточнення. Їх культурно-історична експлікація в плані сучасної, чи постсучасної, якщо говорити про постмодерн, реальності взаємодії ставить надзвичайно багато проблем щодо ідентичності. Як ідентичності акторів, так

й ідентичності подій, що потрапляють в поле конкурентних інтерпретацій, підмінюються вже готовим результатом. Отже, соціологічна або психологічна тканина події не дає картини дії, процесу глобалізації, де процесуальність розбивається на певні акти, підакти, останні характеризують велику систему планетарного людства, що намагається здійснити ті чи інші реалії спільної соціокультурної творчості, спільної праці.

Отже, експлікуємо висхідну категоріальну матрицю інтерпретації культуротворчості, що дасть можливість вийти на проблему визначення особливостей систем ідентичності як певних типів визначення акторів глобалізації, моделей культури цивілізації, які ще не мають достатньо визначеного типу ідентифікації.

Сам факт ідентичності культури засвідчує те, що людина, знаходячись в культурі, тотожня культурному полю, культурному цілому, в якому вона, власне, стає людиною, в якому їй дається світ. Здається, що така конфігурація інтерпретації культур є найбільш сприятливою для опису глобалізаційних процесів, бо вона не зводить культуру до придатку економіки, ідеології. Цей підхід, пов'язаний з об'єктивацією культурних цінностей. Адже, він не свідчить про сутність і значення культури. Тому можна сказати, що культура є одним із важливих актантів та акторів глобалізаційних процесів. Тобто, актант — це найбільш абстрактна характеристика спонуки та носія продукування, що має почуття, стан (сюди включається естетична сфера), має певну сферу поведінки (сюди включається сфера етична). Так чи інакше, актант має ознаки своєї поведінки, діяльності, стану, що фактично є суб'єктивними предикатами соціокультурної творчості.

Актор — це вже продуцент, це суб'єкт дії. Він не лише впливає, не лише є детермінантою, він проводить дію, стає актором, якщо це театр. Він стає політиком, носієм соціальної дії, впливає на іншу людину, на інших акторів. Так чи інакше, актор вже є тим конфігурантом, який несе відповідальність за події. Актант не має відповідальності, він є лише абстракція, яка характеризує акт. Акт в будь-якому своєму визначенні несе темпоральності, які визначаються досить складно.

Сучасний дослідник світ-системних глобалізаційних процесів І. Валлерстайн констатує, що світ як система заснований, по-перше, на світовій економіці, яка є капіталістичною і включає в себе всі інші країни; по-друге, існує багато держав, що розповсюджують свій вплив; по-третє, товарний взаємообмін, внутрішні та міждержавні відносини формуються як взаємовідношення капіталів і трудових ресурсів [1]. Такий підхід, що фіксує зміну пріоритетів від ідеального об'єкту інтерпретації актантів та акторів глобалізації (дух капіталізму, за М. Вебером, [2] та дух міщанського винахідництва, за В. Зомбартом) [3] до метасистемного, що визначає саму модернізацію в контексті світових пріоритетів (світ-системний підхід), що є однією з головних тенденцій розвитку

суспільства, цивілізації, а також головним актантом всіх глобалізаційних процесів.

Трансформація систем сучасного суспільства є складною реальністю, що потребує визначення всіх актів, актантів, акторів, суб'єктів і об'єктів процесів, що презентують соціокультурну реальність як тотальність. Саме соціокультурна реальність глобалізації, передусім, свідчить про ідентичність актантів, акторів як продуцентів та реципієнтів акту глобалізації. У І. Валлерстайна є цікаве поняття, що підводить нас до сучасного виміру ідентифікації та ідентичності всіх акторів глобалізаційних процесів, — це, так звана, «геокультура».

Отже, в системі геополітики виникає не просто культура, а геокультура, яка пов'язана з годуючим ландшафтом, несе в собі ядро та периферію соціокультурних взаємодій. Ядро може бути економічним, ідеологічним, політичним. Якщо ядро, пов'язане з етнокультурною, з національною культурою, мімікрує, то сукупність всіх моделей, що поєднують ядро і периферію, висуває на перший план геокультуру, яка формується мовою геополітики та ідентичності.

Список використаних джерел

1. Валлерстайн І. Миров-системный анализ // Время мира. Альманах современных исследований по теоретической истории, макросоциологии, геополитике, анализу мировых систем и цивилизаций / под ред. Н. С. Розова. – Новосибирск, 1998. – Выпуск 1. – С. 105– 123.
2. Вебер М. Избранные произведения / Вебер М. – М.: Прогресс, 1990. – 804 с.
3. Зомбарт В. Торгаши и герои. Раздумья патриота // Зомбарт В. Собр. соч.: в 3-х т. – Т. II. – СПб.: Владимир Даль, 2005. – 654 с.